

Integraal VeiligheidsPlan (IVP) Heuvelland

2024
-
2027

INHOUD

1. Inleiding	5
1.1 Een nieuw veiligheidsplan	5
1.2 Integrale veiligheid, wat is dat?	5
1.3 Leeswijzer	5
2. Veiligheidsanalyse Heuvelland	7
2.1 Bovenlokale prioriteiten en strategische thema's	7
2.2 Trends en ontwikkelingen in de samenleving	8
2.3 Regionaal Beleidsplan Politie 2024-2027	11
2.4 Meerjarenbeleidsplan Veiligheidsregio Zuid-Limburg	11
3. Prioriteiten	13
3.1 Jeugd en Veiligheid	13
3.2 Zorg en Veiligheid	14
3.3 Ondermijnende criminaliteit	15
4. Fysieke veiligheid	17
5. Strategische uitgangspunten	19
6. Borging	20
7. Communicatie	22
8. IVP in één oogopslag	23
BIJLAGES	
i. Lijst van afkortingen	25
ii. Samenwerking veiligheid	26

1

Inleiding

1. Inleiding

1.1 Een nieuw veiligheidsplan

De gemeenten Eijsden-Margraten, Gulpen-Wittem, Meerssen, Vaals en Valkenburg aan de Geul presenteren het nieuwe Integraal Veiligheidsplan Heuvelland (IVP) 2024-2027. De grondslag voor dit beleidskader ligt in art. 38b Politiewet. Dit artikel stelt de gemeenteraden in staat om eenmaal in de vier jaren doelen vast te stellen die gemeenten op het gebied van veiligheid nastreven. Dit IVP is de opvolger van het IVP Heuvelland 2020-2023, waarin de Heuvelland-gemeenten voor het eerst de krachten hebben gebundeld in de aanpak van bovenlokale veiligheidsvraagstukken.

1.2 Integrale veiligheid, wat is dat?

Wanneer verschillende partijen zoals overheid, bedrijven, maatschappelijke organisaties en burgers samenwerken om veiligheidsvraagstukken op te lossen en dat doen op alle vlakken, van preventie tot repressie, spreken we van een integrale aanpak van veiligheid.

Een van de belangrijkste partners waarmee we als gemeenten intensief samenwerken op dit gebied is politie. Met een IVP op het niveau van één basisteam en regionale driehoek krijgt de aansturing van politie meer kracht omdat er één bestuurlijke prioritering en aansturing is. Bij het opstellen van dit IVP is dan ook rekening gehouden met de prioriteiten uit het Regionaal Beleidsplan Politie 2024-2027. Daarnaast zijn de voor dit IVP belangrijkste trends en ontwikkelingen op het gebied van leefbaarheid, veiligheid en de aanwezige veiligheidsproblematiek in de samenleving als uitgangspunten meegenomen. Tenslotte is ook rekening gehouden met het Meerjarenbeleidsplan van de Veiligheidsregio.

De gemeenteraden zijn actief betrokken bij het opstellen van dit beleidskader in de vorm van presentaties, dan wel een raadsbrief, naar aanleiding waarvan input gegeven kon worden. Ook met belangrijke partners in het veiligheidsveld heeft afstemming over dit plan plaatsgevonden. De uitkomsten van deze overleggen zijn meegenomen in de uiteindelijke keuzes die in het IVP worden gemaakt. Het gehele traject is vormgegeven volgens de VNG-methode Kernbeleid Veiligheid. De uitwerking van dit beleidskader naar concrete maatregelen vindt plaats via het Uitvoeringsplan Integrale Veiligheid (UVP). Dit plan is meer dynamisch van aard en kan waar nodig bijgesteld worden, wanneer de omstandigheden daar om vragen.

1.3 Leeswijzer

We kijken in hoofdstuk 2 met een Veiligheidsanalyse kort terug op het IVP Heuvelland 2020-2023 en wat we vanuit dat IVP gedaan hebben. Bovendien werpen we een blik op de actuele trends en ontwikkelingen en betrekken we het Regionaal Beleidsplan Politie en het Meerjarenbeleidsplan van de Veiligheidsregio bij de planvorming.

In hoofdstuk 3 wordt vervolgens de Veiligheidsanalyse plus de input die uit de sessies met gemeenteraden en veiligheidspartners naar voren zijn gekomen, vertaald in de drie bovenlokale prioriteiten waarmee we in dit IVP 2024-2027 aan de slag gaan. Daarbij worden telkens de ambities en doelstellingen voor deze prioriteiten weergegeven. Een thema dat doorlopend onze aandacht heeft is 'Fysieke veiligheid'. Dat laten we aan bod komen in hoofdstuk 4. Denk hierbij onder meer aan crisis- en rampenbestrijding, brandveiligheid en leefbare woon- en werkomgevingen.

Na de inhoudelijke thema's behandelen we achtereenvolgens het hoofdstuk 'Strategische uitgangspunten' die onze werkwijze beschrijven en de manier waarop de uitvoering van dit beleidsplan geregeld wordt in het hoofdstuk 'Borging'. Verder willen we deze periode meer werk maken van communicatie om bewustwording bij inwoners en ondernemers te creëren, maar ook om successen te delen. Tot slot treft u het IVP in één oogopslag aan.

2

Veiligheidsanalyse Heuvelland

2. Veiligheidsanalyse Heuvelland

In dit hoofdstuk wordt in het kort teruggekeken naar wat we gedaan hebben aan de hand van het IVP 2020-2023. Daarna volgt een overzicht van de voor dit Veiligheidsplan belangrijkste trends en ontwikkelingen in de samenleving op het gebied van leefbaarheid en veiligheid en de aanwezige veiligheidsproblematiek. Tenslotte worden de kaders uit het Regionaal Beleidsplan Politie en het Meerjarenbeleidsplan van de Veiligheidsregio weergegeven.

Dit alles samen vormt de input voor het nieuwe IVP.

2.1 Bovenlokale prioriteiten en strategische thema's

Het IVP 2020-2023 kende 3 bovenlokale prioriteiten. Per prioriteit zal kort terug worden teruggeblikt op wat we gedaan hebben.

PRIORITEIT 1 Samenwerken op het snijvlak van zorg & veiligheid

We hebben, samen met de wijkagenten, (wijk)boa's, consultants Sociaal Domein en zorgpartners, geprobeerd de problematiek zo klein mogelijk te houden. We zijn actief bezig met casuïstiek en de aanpak daarvan door uitwisseling van informatie met professionals in de keten. Moeilijke zaken hebben we doorlopend opgeschaald naar het Zorg en Veiligheidshuis Maastricht-Heuvelland (ZVH), de plek waar zorg, veiligheid en zorgdwang op bovenlokaal niveau samenkomen. Dit ZVH bestaat al jaren en vervult in de integrale aanpak van ingewikkelde (overlast)problematiek een belangrijke regiefunctie, waar wij doorlopend gebruik van maken.

PRIORITEIT 2 Veilig toerisme, recreatie en evenementen

We hebben bijzondere jaren achter ons liggen, met het COVID-19 virus, de watersnoodramp en de vluchtelingencrisis als uitschieters. Met name de coronacrisis en de watersnoodramp hebben forse invloed gehad op het toerisme, de recreatie en de evenementen. Tijdens de opeenvolgende lockdowns zijn horecazaken dicht gebleven en konden evenementen geen doorgang vinden.

We hebben samen met politie en onze boa's alles in het werk gesteld om de openbare orde te handhaven en waar nodig te herstellen. Ook hebben wij de verbinding met de samenleving niet uit het oog willen verliezen. De gebeurtenissen van afgelopen jaren hebben veel gevraagd van de inzet en flexibiliteit van onze ambtelijke apparaten. Daarnaast hebben genoemde gebeurtenissen ook geleid tot een kritische blik op rampenbestrijding en crisisbeheersing. Zo is er een rampenbestrijdingsplan voor beken en zijrivieren bij gekomen en hebben diverse gemeenten draaiboeken gemaakt of up-to-date gebracht voor het scenario hoog water. Een en ander heeft er toe geleid dat we de ambities, uitgesproken in het IVP 2020-2023, deels los hebben moeten laten.

PRIORITEIT 3 Ondernijnde criminaliteit een halt toeroepen

We hebben onze bestuurlijke instrumenten aangescherpt, op elkaar afgestemd en consequent ingezet. Ten aanzien van het opwerpen van barrières en het 'ophogen van de dijken' hebben we stappen gezet, bijvoorbeeld:

- De vijf Heuvellandgemeenten hebben allemaal een Integraal Ondernijningsbeeld (IOB) ontvangen van het RIEC. Daarmee zijn we aan de slag gegaan en dat heeft geleid tot een aantal concrete ondernijningsonderzoeken. De blinde vlekken uit de IOB's zijn regionaal opgepakt in de vorm van projecten Veilig Buitengebied en Aanpak Vakantieparken. Daarnaast is beleid op het gebied van Mensenhandel in alle Heuvellandgemeenten vastgesteld en is aansluiting gezocht bij de regionale/provinciale aanpak van cybercrime en radicalisering/polarisatie.

- We hebben een regionale ondermijningstafel in het leven geroepen, onder voorzitterschap van de regionale regisseur ondermijning. Deze regisseur is met inbreng van de versterkingsgelden vanuit het RIEC voor twee jaar geworven. De regionale ondermijningstafel houdt zich bezig met de procesmatige en inhoudelijke afstemming van ondermijningscasussen binnen de 5 Heuvellandgemeenten. Binnen de samenwerking wordt expertise gedeeld, zoveel mogelijk dezelfde werkwijze gehanteerd en effectiviteit en efficiëntie gerealiseerd bij de deelnemende organisaties, waaronder: gemeenten, RIEC, politie, Openbaar Ministerie en de Belastingdienst.
- Gezamenlijk hebben de vijf Heuvelland gemeenten diverse projecten op het gebied van preventie uitgerold. Bijvoorbeeld de campagne "Horen, Zien, Melden!" en flyers en acties rondom fietsendiefstal.
- We hebben het Damoclesbeleid aangescherpt en gelijk getrokken voor het hele Heuvelland. In het Damoclesbeleid staat omschreven in welke situaties en op welke manier burgemeesters kunnen optreden tegen drugscriminaliteit (noot: nieuwe rechterlijke uitspraken maken dat dit beleid op korte termijn aangepast moet worden).
- We hebben ons Bibob-beleid geactualiseerd.
- We hebben de APV's geactualiseerd wanneer nodig en artikelen gerelateerd aan veiligheid en ondermijning zo veel mogelijk gelijkgetrokken.
- We hebben een projectleider geworven voor het opzetten van een Integraal Handhavingsteam (ACT!) dat actief gaat zijn in het hele Heuvelland. Dit team zal in de hele regio controles uitvoeren om criminaliteit en ondermijning tegen te gaan.
- We maken gebruik van de 'Limburgse Norm, een handreiking voor een weerbare overheid', die voor alle Limburgse gemeenten is vastgesteld en gezien kan worden als een hulpmiddel om, op het gebied van weerbaarheid tegen ondermijning, de eigen organisatie verder te versterken.

2.2 Trends en ontwikkelingen in de samenleving

Georganiseerde en ondermijnende criminaliteit.

De georganiseerde criminaliteit in Limburg krijgt, zeker gezien de grensligging met Duitsland en België, steeds meer voet aan de grond. Ook het Heuvelland heeft hiermee te maken. Vier van de vijf Heuvellandgemeenten hebben een internationale grens. Voeg daar het grote aantal vakantieparken, campings, andere recreatieve voorzieningen in het hele Heuvelland en een groot oppervlakte buitengebied aan toe en het moge duidelijk zijn dat het Heuvelland steeds aantrekkelijker wordt voor georganiseerde criminaliteit en ondermijning in vele facetten. Daarom kiezen de vijf Heuvellandgemeenten voor een gezamenlijke, regionale, aanpak in de strijd tegen ondermijning.

Verdeelde samenleving

Aangekondigde, maar ook onaangekondigde demonstraties en acties die voortvloeiden uit maatschappelijke onrust en de verdeelde samenleving, legden een enorm beslag op de politiecapaciteit in Limburg. Voorbeel-

den zijn de avondklokrellen, de boerenprotesten, geweld tegen hulpverleners en doxing (het openbaar delen van persoonsgegevens, in dit geval van politieagenten, met als doel om te intimideren).

Een andere trend is de zogeheten soevereine beweging, bestaande uit inwoners die zichzelf beschouwen als autonome mensen die niet gebonden zijn aan wet- en regelgeving. Kenmerkend voor deze groep is het wantrouwen tegen de overheid en verspreiding van desinformatie en complottheorieën. Deze beweging is (nog) niet per definitie problematisch, echter kan dit er wel toe leiden dat aanhangers schulden gaan opbouwen of in aanraking komen met handhaving, politie of leerplicht.

Mensenhandel

Nederlandse gemeenten zijn verplicht om per 2022 beleid te hebben op het thema Mensenhandel, dat raakvlak heeft met meerdere zorg- en veiligheidsvelden. In de periode 2021-2022 is hiervoor op de schaal van Zuid-Limburg een beleids- en uitvoeringsplan opgesteld, dat eind 2022 is vastgesteld door de colleges van B&W van de Zuid-Limburgse gemeenten en dus ook de Heuvellandgemeenten. Aan de individuele gemeenten is het de taak om de lokale en regionale aanpak te borgen aan de hand van het beleids- en uitvoeringsplan.

Onbegrepen (verwarde) personen

In juni 2021 is een onderzoek gepubliceerd over politiemeldingen die betrekking hebben op personen met verward gedrag in Limburg. Uit de resultaten van het onderzoek blijkt dat het aantal meldingen in 2019 sterk is gestegen ten opzichte van 2017. Uit meer recente politiecijfers blijkt dat deze stijging op provinciaal niveau ook in 2020 en 2021 is doorgezet. Daarnaast ligt het aantal meldingen in Zuid-Limburg hoger dan in Noord- en Midden-Limburg, is een relatief kleine groep (12%) verantwoordelijk voor bijna de helft (48%) van de meldingen en pleegt twee derde geen delicten.

Doorontwikkeling nazorg ex-gedetineerden

Vanuit het vorige IVP hebben we ingezet op de doorontwikkeling van de nazorg van ex-gedetineerden. Daarvoor is nauwere samenwerking met het Zorg- en Veiligheidshuis Maastricht-Heuvelland gezocht, die deze nazorg voor een groot gedeelte voor zijn rekening gaat nemen.

Verbindingsknooppunt informatie en advies

Doel van het Verbindingsknooppunt Informatie en Advies (VIA) is een sluitend systeem te realiseren om niet-acute zorgmeldingen over verward gedrag van de politie richting gemeente/lokaal sociaal domein of zorgdomein te brengen.

Het VIA is organisatorisch ondergebracht bij de Zuid-Limburgse Zorg- en Veiligheidshuizen die hier gezamenlijk uitvoering aan geven.

Jeugd en veiligheid

Wanneer we het over jeugd en veiligheid hebben, denken we al gauw aan overlast door jeugdige groepen op straat. Jeugdoverlast is een probleem dat al lange tijd bestaat. Om de zoveel tijd staat een nieuwe generatie op die opnieuw voor de overlast zorgt die bij een generatie daarvoor misschien wel was opgelost.

Daarnaast zien we dat de jeugdigen die voor overlast zorgen steeds jonger zijn en ook steeds vaker tegen criminaliteit aanschuren.

Dit toenemend signaal blijkt ook uit het in 2022 gepresenteerde onderzoek door de Taskforce Jeugdige Ondernemers van het RIEC. Daaruit komt naar voren dat 30% van de 690 ondervraagde jongeren wel eens in aanraking is geweest met crimineel gedrag.

Ondervraagde criminele jongeren zelf geven aan dat ze zich regelmatig schuldig maken aan drugsdelicten, bedreiging en cybercriminaliteit. En eenmaal in aanraking gekomen met criminaliteit, is het heel lastig daar weer uit te komen.

Criminele jongeren in Limburg hebben de afgelopen drie jaar in totaal zo'n 33,8 miljoen euro verdiend. Ze zijn ook vaker betrokken bij criminaliteit dan andere jongeren in het land.

Naast deze genoemde trends en ontwikkelingen zijn de keuzes in dit Integraal Veiligheidsplan mede gebaseerd op kaders uit het Regionaal Beleidsplan Politie Eenheid Limburg en het Meerjarenbeleidsplan (MJP) van de Veiligheidsregio Zuid-Limburg.

2.3 Regionaal Beleidsplan Politie 2024-2027

Elke vier jaar wordt door de burgemeesters van de provincie Limburg, samen met de hoofdofficier van justitie, het Regionaal Beleidsplan Politie (RBP) vastgesteld. Als niet elke burgemeester met het plan akkoord gaat, is geregeld dat de regioburgemeester, in overeenstemming met de hoofdofficier van justitie, het plan vaststelt. In dit plan zijn zowel de prioriteiten en doelstellingen uit de Nationale Veiligheidsagenda 2023-2026 verwerkt, als die uit de lokale integrale veiligheidsplannen. Voor 2024-2027 is besloten om veiligheidsthema's in het RBP echt vanuit een regionaal perspectief te bezien. Dit heeft geleid tot het benoemen van een aantal op hoofdlijnen geformuleerde thema's, die meerdere en met elkaar verbonden criminaliteitsvormen bevatten. Het zijn veiligheidsthema's die zich over gemeentegrenzen heen en binnen de hele Limburgse provincie voordoen, maar qua verschijningsvorm en/of omvang kunnen verschillen.

Het gaat dan om:

- Georganiseerde en ondermijnende criminaliteit
- De verdeelde samenleving

Daarnaast zijn er andere thema's die niet langer op zichzelfstaand zijn, maar als rode draad met talloze maatschappelijke (veiligheids-)vraagstukken verbonden zijn. Daarmee zijn ze van grote invloed op de hierboven genoemde thema's.

Dit zijn:

- Cyber- en gedigitaliseerde criminaliteit
- Jeugdcriminaliteit
- Internationalisering

Met deze benadering op hoofdlijnen blijft het lokaal gezag in positie om vanuit de lokale context en integrale veiligheidsplannen focus aan te brengen, te prioriteren en richting te geven aan de manier waarop we tot de meest betekenisvolle aanpak kunnen komen.

2.4 Meerjarenbeleidsplan Veiligheidsregio Zuid-Limburg (MBP VRZL)

De Veiligheidsregio Zuid-Limburg (VRZL) heeft het meerjarenbeleidsplan *Samen Veilig 2024-2027* vastgesteld. Dit plan wil een meerwaarde zijn in het creëren van een gemeenschappelijke basis voor overleg en afstemming met alle partners in de crisisbeheersing, rampenbestrijding en brandweerczorg. Dit om (toekomstige) risico's in onze regio te inventariseren en doelgericht actie te ondernemen als die risico's zich voordoen. De doelstellingen van het IVP sluiten aan op de doelstellingen/ onderwerpen in het RBP en MBP VRZL.

3

Prioriteiten

3. Prioriteiten

Bovenstaande veiligheidsanalyse heeft geleid tot het vaststellen van de volgende prioriteiten:

- Jeugd en veiligheid
- Zorg en veiligheid
- Ondermijnende criminaliteit

Daarnaast hebben de gebeurtenissen van de afgelopen jaren ertoe geleid dat het thema fysieke veiligheid onze constante aandacht behoeft. Dit thema is daarom specifiek benoemd in het volgende hoofdstuk. Hieronder worden de prioriteiten beschreven, waarbij telkens de ambities en doelstellingen voor deze prioriteiten weergegeven worden.

3.1 Jeugd en Veiligheid

Uit een onderzoek uit 2022 gepubliceerd door de Taskforce Jeugdige Ondermijners, onderdeel van het Regionaal Informatie- en Expertisecentrum (RIEC) Limburg, blijkt dat ondermijnende jeugdcriminaliteit nadrukkelijk zijn intrede heeft gedaan in Limburg en veel jeugdigen hier op allerlei manieren mee in aanraking komen.

Jongeren die overlast veroorzaken of criminele activiteiten uitvoeren kunnen een negatieve invloed uitoefenen op het woonplezier en de veiligheidsbeleving van onze inwoners. Daarnaast kunnen deze jeugdgroepen een aanzuigende werking hebben en andere jeugdigen beïnvloeden. Hoewel deze jongeren veel overlast en ook criminaliteit kunnen veroorzaken, zijn zij naast dader, vaak ook slachtoffer. Deze jongeren zijn vaak kwetsbaar door problemen thuis, op school of mogelijk door gedrags- of verslavingsproblemen. Deze problematiek vraagt om een integrale aanpak met een goede verbinding tussen het sociaal- en veiligheidsdomein.

Verder hebben wij in het Heuvelland twee middelbare scholen en één jeugdinstelling. Door de grote mate van mobiliteit onder de jeugd is Valkenburg aan de Geul de staggemeente voor het hele Heuvelland. Dit zorgt voor bijbehorende integrale problematiek.

Ambities:

- Terugdringen van de jeugdoverlast.
- Voorkomen dat kwetsbare jongeren afglijden in de criminaliteit.
- Het creëren van een veilige omgeving voor jongeren.
- Heuvelland breed dezelfde aanpak jeugdoverlast en de daarbij behorende sturingselementen toepassen.

Doelstellingen 2024-2027:

1. We leggen zoveel als mogelijk de verbinding met jongeren en jeugdgroepen met behulp van jeugd- en jongerenwerk en zetten indien nodig straatcoaches in op een zinvolle besteding van vrije tijd en het benutten van de talenten van jongeren.
2. Meldingen van inwoners worden actief opgepakt en zij ontvangen zoveel als mogelijk een terugkoppeling van wat met hun melding gebeurt.
3. Middels de (structurele) inzet van jeugd- en jongerenwerkers, straatcoaches, boas en politie zetten wij in op vroegsignalering en verkrijgen wij via de gemeentelijke jeugdgroepen overleggen periodiek een actueel beeld van de jeugdgroepen, overlastlocaties en problematische individuen.

INPUT GEMEENTERADEN

Heb oog voor het belang van informatieuitwisseling met scholen.

Investeer in de aanpak op Jeugd heeft prioriteit. Heb daarbij ook oog voor preventie (niet alleen repressie/handhaving). Waar mogelijk de jeugd zelf betrekken bij de aanpak en actief laten deelnemen aan activiteiten in het kader van preventie.

4. Problematische individuen, jeugdgroepen en structurele overlastlocaties krijgen een aanpak op maat die bestaat uit (een combinatie van) preventie, repressie en nazorg. Denk hierbij aan HALT-trajecten, gesprekken met ouders, begeleidde trajecten, strafrechtelijke trajecten of samenscholings- en/of gebiedsverboden.
5. In het Heuvelland continueren wij de samenwerking met onze ketenpartners (zoals scholen, omliggende gemeenten en de Taskforce Jeugdige ondermijners van het RIEC Limburg) en zetten wij in op meer eenduidigheid in ons beleid en betere informatie-uitwisseling.

3.2 Zorg en Veiligheid

Crimineel gedrag staat vaak niet op zichzelf. Vaak hebben deze mensen meerdere problemen op het gebied van wonen, zorg en inkomen. Het onderwerp 'Zorg en Veiligheid' gaat over die verbinding. Denk hierbij aan personen met verward gedrag, huiselijk geweld of de re-integratie van ex-gedetineerden. Overlast kan betrekking hebben op geluid, stank, verloedering of verbale uitingen. Psychische factoren spelen vaak een rol, net als alcohol en/of drugs. Zowel de veiligheid van de personen zelf als die van omwonenden en de omgeving kan in het gedrang zijn. Dit soort complexe, soms snel escalerende situaties kunnen een stevige wissel trekken op de veiligheid en leefbaarheid van onze kernen. We willen de verbinding tussen zorg en veiligheid versterken. Als er verontrustende signalen zijn moeten we de juiste samenwerkingspartners en afdelingen binnen gemeenten snel weten te vinden. Zo kunnen we voorkomen dat mensen die zorg krijgen in de veiligheidshoek terechtkomen. We overleggen met elkaar, verbeteren de processen en leren elkaars 'taal' spreken. Daarnaast vindt afstemming plaats omtrent de aanpak: repressie en preventie gaan soms naast elkaar maar worden waar nodig ook los van elkaar op het juiste moment ingezet.

Ambities:

- We willen de juiste zorg bieden voor de juiste mensen
- We dienen kwetsbare personen zo goed als mogelijk te helpen in samenwerking met onze ketenpartners en de afdeling Sociaal Domein.
- We proberen overlastsituaties voor de omgeving zoveel mogelijk te voorkomen en te beperken. We streven naar een vroegtijdige signalering van problematiek en een effectieve en integrale werkende keten.
- We willen meer in verbinding staan met onze burgers zodat problematiek eerder wordt erkend.

Doelstellingen 2024-2027

1. Het continueren en inzetten van interventies waaronder inzet van de Wet Verplichte Geestelijke Gezondheidszorg, Tijdelijk Huisverbod, Wet Aanpak Woonoverlast.
2. Voortzetten en verbeteren van op- en afschaling van casuïstiek in samenwerking met Vangnet en in regie van het Zorg- en Veiligheidshuis.
3. Binnen de gemeente de verbinding tussen Zorg en Veiligheid verbeteren via consequente afstemming, zowel ambtelijk als bestuurlijk.
4. Het intensiveren van betrokkenheid van toezichthouders op de Participatiewet, Wet maatschappelijke ondersteuning en Jeugdwet bij casuïstiek om eerder signalen van fraude en/of misbruik te onderkennen.
5. Betere en meer communicatie naar inwoners om de bekendheid van de aanpak te bevorderen en hierdoor de meldingsbereidheid te verhogen.

INPUT GEMEENTERADEN

Heb aandacht voor de veiligheids-situatie rondom arbeidsmigranten en vluchtelingen.

Geef aandacht aan de nazorg voor ex-gedetineerden.

Vanwege grote wachtlijsten voor intramurale zorg, is er risico op escalatie. Organiseer hiervoor een goede samenwerking tussen wonen, zorg en handhaving.

3.3 Ondermijnende criminaliteit

Bij ondermijnende criminaliteit is er sprake van vermenging van onder- en bovenwereld, doordat plegers van georganiseerde criminaliteit gebruik maken van legale diensten en voorzieningen voor het ontplooiën van illegale activiteiten, zoals transportvoorzieningen, financiële en juridische dienstverlening en de vastgoedsector. Voorbeelden van ondermijnende criminaliteit zijn drugshandel, witwassen en mensenhandel. Als gevolg van ondermijnende criminaliteit verslechtert de veiligheid en leefbaarheid in een gemeente waardoor het vertrouwen in de overheid en de rechtsstaat wordt aangetast.

De ondermijnende georganiseerde criminaliteit krijgt, zeker gezien de grensligging van de Heuvelland gemeenten met Duitsland en België steeds meer voet aan de grond. In de periode 2019- 2023 hebben we als gemeenten veel progressie geboekt in de aanpak van ondermijnende criminaliteit. Er valt echter nog veel winst te behalen, we blijven ons inzetten om de aanpak te verbeteren en de bestuurlijke en maatschappelijke weerbaarheid te verhogen.

Ambities

- We verstevigen de barrières tegen criminele inmenging in kwetsbare branches, groepen en locaties.
- We vergroten de weerbaarheid tegen ondermijnende criminaliteit, zowel bestuurlijk en ambtelijk, maar ook onder inwoners en ondernemers.
- We verbeteren onze informatiepositie zodat we beschikken over een actueler beeld van mogelijke vormen van ondermijning in onze gemeenten.

Doelstellingen 2024-2027

1. Het verstevigen van de weerbaarheid van de eigen organisatie door gebruikmaking van de handreiking Limburgse Norm.
2. Het verstevigen van de maatschappelijke weerbaarheid door middel van voorlichting en publieke- private samenwerking.
3. Het continueren en verstevigen van de samenwerking met onze ketenpartners, omliggende gemeenten en het RIEC door middel van het continueren van de Regionale Ondermijningstafel.
4. Het inzetten op eenduidigheid in ons beleid en een betere informatie uitwisseling.
5. Het uitvoeren van bestuurlijke controles door het Intergemeentelijk Bestuurlijk Handhavingsteam (ACT!) op locaties waar weinig zicht op is of vermoedens zijn van ondermijnende criminele activiteiten.
6. Het verhogen van de meldingsbereidheid onder inwoners en ondernemers.

INPUT GEMEENTERADEN

Let ook op mogelijke relatie criminaliteit en hoog aanbod lage particulier verhuur.

Betrek bij ondermijning ook het veilig uitgaan en drugsoverlast.

Geef aandacht aan het weerbaar maken tegen ondermijning. Niet alleen voor onze inwoners, maar ook voor ons bestuur en ambtelijke organisatie.

Belang van de aanpak van ondermijning wordt onderstreept, gezien dit de gehele rechtstaat raakt.

Investeer in directe contacten met de wijk. Ook zij zijn onze ogen en oren.

4

Fysieke veiligheid

4. Fysieke veiligheid

Verkeersveiligheid, brandveiligheid, rampenbestrijding, crisisbeheersing en externe veiligheid zijn thema's binnen dit veiligheidsveld. De afgelopen jaren hebben ons extra bewust gemaakt van het feit dat zowel lokale als regionale crisissen en rampen kunnen vragen om een grote inzet vanuit het gehele gemeentelijk apparaat. We werden onder andere geconfronteerd met de coronapandemie, de hoogwaterramp en de Oekraïne-crisis.

Deze crisissen en rampen laten ons zien dat iedere crisis en ramp uniek is en veel druk kan uitoefenen op de capaciteit van gemeenten, veiligheidsregio's, politie en overige ketenpartners. Op dergelijke momenten wordt een beroep gedaan op onze flexibiliteit; zowel voor wat betreft de inhoud van de bijkomstige werkzaamheden, de te werken uren als ook het bijstellen van doelstellingen over een langere periode.

Gemeenten hebben als onderdeel van het openbaar bestuur een taak op het gebied van bevolkingszorg en een algemene zorgplicht voor hun inwoners, tijdens rampen en crisis. Het belang van een goede voorbereiding op crisis en rampen werd de afgelopen jaren steeds verder onderstreept. Er is een trend waarneembaar waarbij de traditionele manier van opschalen binnen de GRIP-structuur steeds vaker lijkt te worden verdrongen door een niet-acute, dreigende en langdurige crisis. De rol van de lokale gemeente is bij niet-acute crisis nóg nadrukkelijker aanwezig. De werkzaamheden die hieruit voortvloeien sluiten vaak aan op de reguliere werkzaamheden maar zijn in sommige gevallen ook afwijkend. Naast actuele planvorming, is bewustwording en geoefendheid van de lokale crisisorganisatie en -structuren daarom organisatiebreed van belang.

INPUT GEMEENTERADEN

Heb aandacht voor veilige en leefbare kernen.

Blijf het thema toerisme in het Heuvelland aandacht geven.

Koppel uitvoering IVP aan de Interbestuurlijke handhavingsteams.

Naar verwachting oefent de Oekraïne-crisis en de opvang van vluchtelingen de komende jaren nog verder druk uit op de bestaande capaciteit van de gemeenten. Ook zijn veel gemeenten nog dagelijks druk diverse werkzaamheden uit te voeren die voortvloeiden uit de hoogwaterramp. Daarnaast blijven we oog houden voor (zowel nieuwe als bestaande)risicofactoren in onze omgeving en kijken we daarbij ook over onze gemeentegrenzen heen. Zo blijven we geïnformeerd en bekend met ontwikkelingen en blijven we nauw samenwerken met buurgemeenten en ketenpartners, bijvoorbeeld voor wat betreft (het Rampenbestrijdingsplan) Maastricht Aachen Airport (RBP MAA). Fysieke veiligheid loopt verder als rode draad door diverse reguliere werkzaamheden; van de afwegingen die worden gemaakt bij aanvragen voor evenementenvergunningen tot structurele bedrijfscontroles in het kader van brandveiligheid. Een goede samenwerking met alle ketenpartners is daarom zowel in de acute als de niet-acute fase van groot belang. We streven binnen de Heuvellandgemeenten naar veilige woon- en leefomgevingen. Daarvoor staan we samen met onze inwoners en ondernemers aan de lat. Burgerparticipatie zal hierbij een belangrijke rol vervullen, denk daarbij aan Whatsapp preventiegroepen, maar ook de bereidheid om vermoedens van misstanden te melden via Meld Misdaad Anoniem.

Ambities

- We streven naar een fysiek veilige gemeente. Waar mogelijk zetten wij in op het voorkomen van incidenten, crisissen en rampen. Indien de situatie er toch om vraagt, hebben wij een lokale crisisorganisatie die adequaat weet te handelen.

Doelstellingen 2024-2026

- We houden onze lokale crisisbeheersings- en rampenbestrijdingsplanvorming actueel.
- We zorgen voor een geoefende en betrokken lokale crisisorganisatie die indien nodig flexibel ingezet en opgeschaald kan worden.
- We streven naar een goede en nauwe samenwerking met alle ketenpartners.

5. Strategische uitgangspunten

*In dit hoofdstuk komen de strategische uitgangspunten van het IVP aan bod.
De strategische pijlers vormen de basis voor de te hanteren werkwijze.*

Veiligheid is van iedereen

Hoewel bij veiligheid meestal gedacht wordt aan de politie, brandweer of de ambtenaar openbare orde en veiligheid, is veiligheid een thema dat van iedereen is. Samenwerking, zowel binnen de gemeente als met externe partners, private partijen en burgers is essentieel voor het slagen van de aanpak van veiligheidsthema's. Veiligheid moet verankerd worden als permanent aandachtspunt binnen onze samenleving. Door de inzet van diverse campagnes, trainingen en voorlichtingen willen we het bewustzijn bij onze burgers, collega's en samenwerkingspartners vergroten. Door het herkennen van signalen en het vergroten van de bewustwording van ieders eigen rol en verantwoordelijkheden, kan zowel preventief een grote stap gemaakt worden alsook de reactieve aanpak versterkt worden. Bovendien zorgt het "samen doen" voor een breed draagvlak en meer betrokkenheid.

Informatiegestuurd

De prioriteiten in dit Integraal Veiligheidsplan zijn bepaald aan de hand van een integraal veiligheidsbeeld Heuvelland en de diverse actualiteiten. Wij proberen tijdig in te spelen op landelijke, regionale en lokale actualiteiten, zodat we erger kunnen voorkomen en waar mogelijk kunnen meeliften op projecten en geboden oplossingen. Prioriteiten en actualiteiten signaleren wij aan de hand van registraties, data en d.m.v. diverse medewerkers die onze "ogen en oren" op straat zijn.

Sterke samenwerking

Veiligheid vraagt om een integrale aanpak zowel intern als met andere gemeenten en samenwerkingspartners. Als Heuvellandgemeenten werken we nauw samen op diverse veiligheidsvraagstukken. Deze samenwerking is onmisbaar gebleken. Met de inzet van een Regisseur regionale ondermijningstafel, coördinator Intergemeentelijke Bestuurlijke Handhaving en een regisseur Robuuste Driehoek en Integraal Veiligheidsplan willen we deze samenwerking nog meer versterken. Daarin blijven wij ook gedurende de looptijd van dit IVP investeren.

5

Strategische
uitgangspunten

6. Borging

Als Heuvellandgemeenten spannen we ons gezamenlijk in om het IVP gecontroleerd tot uitvoering te brengen. In dit hoofdstuk wordt kort ingegaan op de wijze waarop uitvoering wordt gegeven aan het IVP, hoe monitoring en evaluatie plaatsvindt en de financiële consequenties.

Uitvoering

- **Uitvoeringsplan**
Ter uitvoering van het IVP wordt een vierjaarlijks uitvoeringsplan opgesteld en door de colleges van burgemeester en wethouders vastgesteld. Het uitvoeringsplan is operationeel, het geeft een overzicht van actiepunten en maatregelen bij de vastgestelde prioriteiten in het IVP. De gemeenteraden zullen jaarlijks over het uitvoeringsplan geïnformeerd worden.
- **Inregelen basisinstrumentarium.**
We zorgen ervoor dat ons basis instrumentarium op orde is, zoals de APV/Verordening Fysieke Leefomgeving, het Bibob- en Damoclesbeleid en voldoen aan de meest recente landelijke ontwikkelingen en wet- en regelgeving. Als Heuvellandgemeenten implementeren we hetzelfde beleid om waterbedeefte te voorkomen.
- **Regionale samenwerking.**
Om onze doelstellingen in het IVP te behalen, participeren we in regionale samenwerkingsvormen- en processen.

Bij de integrale aanpak van veiligheid in het Heuvelland zijn onze partners:

- **Politie (Basisteam Heuvelland, eenheid Limburg):** belangrijke partner bij vrijwel alle thema's; in de breedte actief op integrale veiligheid.
- **Openbaar Ministerie (arrondissement Limburg):** verantwoordelijk voor opsporing en vervolging van strafbare feiten, ofwel het sluitstuk van integrale aanpak rond groepen en individuen.
- **Veiligheidsregio Zuid-Limburg:** voert brandweertaken uit, met als accenten risicobeheersing en incidentbestrijding en heeft een belangrijke rol in de crisisbeheersing.

- **Veiligheidshuis Maastricht-Heuvelland:** de plek waar gemeenten, justitiële partners en zorgpartners samenwerken om de meest moeilijke zorg- en veiligheidsproblematiek op het gebied van overlast, criminaliteit, verward gedrag, huiselijk geweld, kindermishandeling en radicalisering aan te pakken.
- **RIEC Limburg:** het RIEC ondersteunt partners bij de aanpak van de georganiseerde criminaliteit. Met als doel samenwerking te stimuleren en de overheid en maatschappij weerbaarder te maken om zo ondermijnende criminaliteit tegen te gaan.
- **Regionale Uitvoeringsdienst (RUD) Zuid-Limburg:** de RUD levert kennis en expertise op het gebied van vergunningverlening, toezicht, handhaving en milieuvadvisie voor de gemeenten.
- **Bureau Halt Limburg-Zuid:** Halt staat voor Het Alternatief. Bureau Halt is een instantie die kortlopende interventies organiseert om jeugdcriminaliteit te voorkomen, bestrijden en bestraffen. Hiermee wilt bureau Halt voorkomen dat jongeren vroegtijdig een strafblad krijgen.
- **Verschillende zorg, welzijn – en onderwijsinstellingen.**

Monitoring en evaluatie

Tussentijdse monitoring van de voortgang van het IVP en UVP vindt plaats binnen de Robuuste Driehoek van de Heuvelland gemeenten. Evaluatie van het IVP en de behaalde resultaten vindt plaats in 2027.

Financiële consequenties

De gemeenteraden van de individuele gemeente stellen het budget vast voor het uitvoeren van het IVP. Binnen de begroting dan wel via de Berap van de vijf Heuvellandgemeenten is vanaf 2024 budget vrijgemaakt voor:

- het aanstellen van een beleidsadviseur Openbare Orde en Veiligheid met de bedoeling adequate ondersteuning te bieden aan de Robuuste Driehoek en om de regievoering op het IVP te borgen (€25.000 per gemeente)
- voortzetting van de regisseur van de regionale ondermijningstafel (€15.000 per gemeente).

Daarnaast stellen gemeenteraden separaat budget vast voor uitvoering van het IVP en UVP.

7. Communicatie

Om zichtbaar, herkenbaar en voelbaar te werken aan een veilig Heuvelland is het van belang dat inwoners zien wat we doen en wat het effect is van ingezette interventies. Daarbij zorgt een goede communicatie voor transparantie en dat mensen weten waar ze terecht kunnen met veiligheidsvragen. Daarom is een goede communicatiestrategie een belangrijk vervolg van dit IVP, nadat het door de raad is vastgesteld.

We willen dit IVP op een laagdrempelige manier onder de aandacht van onze inwoners en ondernemers brengen. Dat past in ons streven om veiligheid niet alleen een opgave te laten zijn van de gemeente en haar partners, maar ook inwoners en ondernemers van het Heuvelland te betrekken in het creëren van een veiliger Heuvelland. Dit betekent dat er het IVP in één oogopslag ook digitaal en op papier gedeeld zal worden. Daarnaast stimuleren we inwoners om zich samen met de gemeente in te zetten om zichzelf en hun buurt veilig te houden. De communicatiestrategie krijgt op een later moment, als onderdeel van het uitvoeringsprogramma concrete invulling.

8. IVP in één oogopslag

WIE

Gemeenten | Partners en instellingen | Burgers | Ondernemers

PRIORITEITEN

Jeugd en Veiligheid

- Terugdringen jeugdoverlast
- Voorkomen afglijden
- Veilige omgeving voor jongeren
- Heuvellandbrede aanpak

Zorg en Veiligheid

- Juiste zorg
- Kwetsbare personen helpen
- Beheersbaarheid voor omgeving door goedwerkende keten
- Verbinding met gemeenschappen

Ondermijnende criminaliteit

- Versterken barrières tegen ondermijning
- Vergroten weerbaarheid organisatie en samenleving
- Verbeteren informatiepositie

DOORLOPENDE AANDACHT VOOR

- Fysieke veiligheid

STRATEGISCHE UITGANGSPUNTEN

- Gezamenlijke verantwoordelijkheid
- Informatiegestuurd
- Sterke samenwerking

7

Bijlages

i. Lijst van afkortingen

APV	-	Algemene Plaatselijke Verordening
Bibob	-	Wet Bevordering Integriteitsbeoordelingen door het Openbaar Bestuur
BOA	-	Buitengewoon Opsporingsambtenaar
GGZ	-	Geestelijke Gezondheidszorg
HALT	-	Het ALternatief
IOB	-	Integraal Ondernemingsbeeld
IVP	-	Integraal Veiligheidsplan
JOP	-	Jongeren Ontmoetingsplek
MBP VRZL	-	Meerjarenbeleidsplan Veiligheidsregio Zuid-Limburg
RBP	-	Regionaal Beleidsplan Politie
RIEC	-	Regionaal Informatie- en Expertise Centrum
UVP	-	Uitvoeringsplan Integrale Veiligheid
VIA	-	Verbindingsknooppunt Informatie en Advies
VNG	-	Vereniging Nederlandse Gemeenten
Wmo	-	Wet maatschappelijke ondersteuning
ZVH	-	Zorg- en Veiligheidshuis

ii. Samenwerking veiligheid

Thema's	Veiligheid	Handhaving	Economie	Ondernemerschap	Arbeidsparticipatie en inkomsten	Omgevingswet en vergunningen	Wonen en migratie	Verkeer	Openbare Ruimte	Sport en Accommodatie	Toerisme en recreatie	Welzijn en Gezondheid	Zorg en WMO	Jeugd en Gezin	Onderwijs	Ouderen	Diensverlening	Bedrijfsvoering	Communicatie
Casuïstiek Zorg en Veiligheid																			
Ondermijning																			
Digitale Veiligheid																			
Woninginbraak en andere vermogenscriminaliteit																			
Leefbaarheid en sociale overlast																			
Jeugd en veiligheid																			
Veilig winkelgebied/ bedrijventerreinen																			
Veilig uitgaan, evenementen en recreatie																			
Verkeersveiligheid																			
Brandveiligheid, externe veiligheid en crisisbeheersing																			
Polarisatie en radicalisering																			

portefeuille/domein voert (mede) uit en is (mede) trekker

portefeuille/domein voert (mede) uit

